

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

SOOVITUSED

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU SOOVITUS,

2. detsember 2021,

rahaturufondide reformi kohta

(ESRN/2021/9)

(2022/C 129/01)

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1092/2010, 24. november 2010, finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelvalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ⁽¹⁾, eelkõige selle artikli 3 lõike 2 punkte b ja d ning artikleid 16 ja 18,

võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu otsust ESRN/2011/1, 20. jaanuar 2011, millega võetakse vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu töökord ⁽²⁾, eelkõige selle artiklit 18,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/1131, 14. juuni 2017, rahaturufondide kohta ⁽³⁾,

ning arvestades järgmist:

- (1) Finantsturu ebastabiilsus koroonaviiruse COVID-19 pandeemia alguses tõi esile erasektori võlakohustustesse investeerimiseks mõeldud rahaturufondide teatavate allsektorite süsteemse haavatavuse. Seetõttu on vaja ümber hinnata ülemaailmse finantskriisi järgsete õigusaktide reformi teatavad aspektid.
- (2) 2008. aasta ülemaailmne finantskriis näitas, et rahaturufondid on krediidiriski ja suurte tagasivõtmiste suhtes haavatavad. See haavatavus tähendab, et rahaturufondid võivad kogu finantssüsteemis riske levitada või võimendada. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2012/1 ⁽⁴⁾ soovitati Euroopa Komisjonil need haavatavused kõrvaldada. Täpsemalt soovitas Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRN) kujundada kõik rahaturufondid ümber muutuva puhasväärtusega fondideks, täiendada likviidsusnõudeid, avalikustada rohkem teavet ning suurendada aruandlust ja teabevahetust.

⁽¹⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 58, 24.2.2011, lk 4.

⁽³⁾ ELT L 169, 30.6.2017, lk 8.

⁽⁴⁾ Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2012/1, 20. detsember 2012, rahaturufondide kohta (ELT C 146, 25.5.2013, lk 1).

- (3) Määrusega (EL) 2017/1131 (edaspidi „rahaturufondide määrus“) sätestatakse normid, mille eesmärk on muuta rahaturufondid vastupidavamaks ja vähendada negatiivse mõju ülekandumise võimalusi ülemaailmse finantskriisi korral. Määrusega kehtestatakse rahaturufondidele ja nende valitsejatele kogu liidus otsesed kohustused. ESRN võrdles rahaturufondide määruse sisu soovitusel ESRN/2012/1 sätetega ning leidis, et see on suures osas vastavuses ⁽⁵⁾.
- (4) COVID-19 pandeemia alguses, kui investorid „sööstsid raha järgi“ ⁽⁶⁾, tekkis mõnedel erasektori võlaväärtpaberitesse investeerivatel rahaturufondidel terav likviidsuse puudujääk, kuna tagasivõtmine oli suur ja erasektori võlakohustuste rahaturud ei olnud piisavalt likviidsed. Tekkis oht, et nende rahaturufondide likviidsusprobleemid võivad võimendada COVID-19 vapustuse mõju finantsüsteemi teistes osades. Eriti tõsiseks kujunes olukord Ameerika Ühendriikides ja liidus. Olukorda aitasid leevendada eurosüsteemi, USA föderaalreservi süsteemi ja Bank of Englandi võetud erakorralised meetmed vastavate rahapoliitiliste volituste alusel.
- (5) Rahaturufondide likviidsusprobleemid on märk pingetest kahe peamise majandusfunktsiooni vahel, mida rahaturufondid finantsüsteemis ja reaalmajanduses täidavad: i) pakkuda lühiajalist rahastamist emitentidele, peamiselt pankadele ja mittefinantsettevõtetele; ja ii) pakkuda rahavoogude juhtimise vahendit investoritele. Pinged tekivad asjaolust, et rahaturufondid pakuvad investoritele nõudmisel likviidsust ja neid peetakse sageli sularahalaadseteks instrumentideks, samas kui instrumendid, millesse rahaturufondid investeerivad, ei ole usaldusväärselt likviidsed, eriti stressiperioodidel, kui rahaturufondidel võib olla vaja neid instrumente müüa. See kehtib eelkõige rahaturufondide puhul, mis investeerivad peamiselt kommertsväärtpaberitesse ja hoiusesertifikaatidesse (vähevolatiilse puhasväärtusega ja muutuva puhasväärtusega rahaturufondid), kuna neid varasid hoitakse üldjuhul lõpptähtajani ja neil ei ole sügavaid järeלטurget ⁽⁷⁾.
- (6) Euroopa lühiajaliste võlaväärtpaberite turg on killustatud ning hõlmab nelja põhivaldkonda: vabalt kaubeldavate Euroopa kommertsväärtpaberite (NEU-CP), euro kommertsväärtpaberite (Euro-CP), muude riiklike kommertsväärtpaberite ja hoiusesertifikaatide ning riigi lühiajaliste võlakirjade turg. Selline killustatus ja teabe puudumine asjaomaste turgude, eelkõige börsiväliste järeלטurgude kohta takistab nende suuruse ja likviidsuse hindamist, mis on oluline selleks, et rahaturufondid saaksid vajaduse korral vara müümise abil täita suuri tagasivõtmistaotlusi ⁽⁸⁾.
- (7) Käesolev soovitus aitab komisjonil 2022. aastal läbi vaadata rahaturufondide määrust, et kõrvaldada erasektori võlakohustusesse investeerimiseks mõeldud rahaturufondide teatavate allsektorite püsivad süsteemsed haavatavused. Selle eesmärk on kajastada soovitusel ESRN/2012/1 eesmärki vähendada hoiuselaadseid omadusi, mida teatavad rahaturufondid pakuvad nimiväärtuses lunastamisena kehtiva rahaturufondide määruse kontekstis. See moodustab osa suuremast tööst, mida tehakse rahvusvahelisel tasandil ja mujal ELis rahaturufondide reformimiseks. Eelkõige tugineb käesolev soovitus Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) kogutud tagasisidele rahaturufondide määruse reformi käsitleva konsultatsiooni kohta. Samuti on soovitus kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu (FSB) ettepanekutega, kuigi selles ei nähta ette nõuet, mille kohaselt rahaturufondidel peavad olema kapitalipuhvrid või kindlaksmääratud miinimumrisk ⁽⁹⁾. ESRNi hinnangul ei ole selliseid omavahendite nõudeid vaja juhul, kui kärbitakse omadusi, mis muudavad rahaturufondid sarnaseks hoiustavate ettevõtetega, ning laiendatakse omadusi, mis muudavad rahaturufondid sarnaseks teiste investeerimisfondidega.
- (8) Soovitusel A eesmärk on vähendada piirmäärade mõju. Eelkõige on soovitusel eesmärk kõrvaldada kahest regulatiivsest nõudest tulenevad soovimatud tagajärjed. Esiteks näeb rahaturufondide määrus ette, et vähevolatiilse puhasväärtusega rahaturufondid võivad hinnata teatavaid varasid amortiseeritud soetusmaksumuses, tingimusel et saadud puhasväärtus jääb 20 baaspunkti piiresse puhasväärtusest, mis arvutatakse turuhinna või mudelipõhise hindamise meetodil kõikide varade kohta. See annab investoritele investeringust esimesena väljuja eelise, sest nad

⁽⁵⁾ Vt Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitusel ESRN/2012/1 (rahaturufondide kohta) rakendamise vastavushindamine, märts 2019, avaldatud ESRNi veebilehel www.esrb.europa.eu

⁽⁶⁾ Vt „Holistic Review of the March Market Turmoil“, finantsstabiilsuse nõukogu, 17. november 2020, avaldatud finantsstabiilsuse nõukogu veebilehel www.fsb.org

⁽⁷⁾ Vt „Issues note on systemic vulnerabilities of and preliminary policy considerations to reform money market funds (MMFs)“, juuli 2021, avaldatud ESRNi veebilehel www.esrb.europa.eu

⁽⁸⁾ Vt „Economic rationale and assessment of the Recommendation of the ESRB of 2 December 2021 on money market funds“, avaldatud ESRNi veebilehel.

⁽⁹⁾ Vt „Policy Proposals to Enhance Money Market Fund Resilience“, finantsstabiilsuse nõukogu, 11. oktoober 2021, avaldatud finantsstabiilsuse nõukogu veebilehel www.fsb.org

saavad oma osakud tagasi võtta puhaskäivõtte, mis ei vasta varade turuväärtusele. See võib soodustada massilist investeerimistest väljumist ning tuleks seetõttu välja jätta. Selle asemel peaks vähevolatilise puhaskäivõttega rahaturufondide puhaskäivõtte olema kõikumine. Piirmäärade välja jätmise muudab vähevolatilise puhaskäivõttega rahaturufondide olulist tunnus ja võib seeläbi mõjutada selliste investorite valikuid, keda on seni meelitanud puhaskäivõtte suhteline stabiilsus. Samal ajal püütakse soovitusena B suurendada vähevolatilise puhaskäivõttega rahaturufondide likviidsusnõudeid, et muuta nad suhteliselt vähem riskantseks ja vähem volatiilsemaks kui lühiajalised muutuva puhaskäivõttega rahaturufondid. Teiseks, kui ületatakse muid piirmäärasid, peavad vähevolatilise puhaskäivõtte ja valitsemissektori võlakohustustesse investeerimiseks mõeldud püsiva puhaskäivõttega rahaturufondide valitsejad asjakohaseid tegevusi hindama ja dokumenteerima. See võib hõlmata teatavate konkreetsete likviidsuse juhtimise vahendite kasutamist, näiteks investorite kanda jäetavad tagasivõtmise tasud ning tagasivõtmise piirangud. COVID-19 pandeemia alguses võis üks neist piirmääradest sundida mõnda investorit oma investeerimist tagasi võtma, kuna oodati automaatset meetmete kehtestamist. Seetõttu tuleks need piirmäärad välja jätta. Piirmäärade kaotamine hõlbustaks ka vähevolatilise puhaskäivõttega ja püsiva puhaskäivõttega rahaturufondide kasutamist rahaturufondide määruse sätete kohaselt, mis võimaldavad teatavatel tingimustel ajutiselt eirata likviidsusnõudeid, nagu on sätestatud rahaturufondide määruse artikli 24 lõikes 2.

- (9) Soovituse B eesmärk on vähendada rahaturufondide likviidsuse ümberkujundamist ning parandada nende varade ja kohustuste vastavust. Suuremad likviidsusnõuded muutuva puhaskäivõttega ja vähevolatilise puhaskäivõttega rahaturufondidele, mis koosnevad päevase ja nädalase tähtajaga varadest ja valitsemissektori võlakohustustest, tagavad suurema ja mitmekesisema portfelli likviidsuse ning vähendavad ohtu, et rahaturufondid võivad halvenenud turutingimustes laiemaid rahaturge destabiliseerida. Selleks et tagada valitsemissektori võlakohustuste piisav kättesaadavus, võivad need olla pikema tähtajaga kui nädalase tähtajaga varad. Kuigi see võib suurendada lõpptähtaja riski, vähendab see ühtlasi likviidsusriski. Rahaturufondide määrus pakub teatavat paindlikkust rahaturufondide valitsejatele, kes võivad eirata likviidsusnõudeid neist mittesõltuvatel põhjustel. Paindlikkus individuaalsel tasandil ei pruugi siiski olla piisav kogu turu hõlmava stressi korral. Sellistel juhtudel peaks rahaturufondi valitsejatel olema lisaks selgesõnaliselt lubatud kasutada oma likviidsuse varasid tagasivõtmisotluste täitmiseks ning neil peaks olema tavalisest vähem nädalase tähtajaga varasid ja valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varasid. Riiklikel pädevatel asutustel peab olema õigus määrata oma jurisdiktsiooni kõikidele rahaturufondidele või nende alamkategooriale tähtaeg, mille jooksul rahaturufondid võivad otsustada hoida vähem likviidsuse varasid, kui tavaliselt nõutakse. See tagaks kogu süsteemi hõlmava reageerimise kogu turu hõlmavatele sündmustele. Selle protsessi ESMA-poolne koordineerimine aitaks vältida moonutusi ühtsel turul.
- (10) Soovituse C eesmärk on suurendada kättesaadavust ja soodustada selliste likviidsuse juhtimise vahendite kasutamist, mis jätmata tagasivõtmise (ja märkimise) kulud tagasivõtvate (ja märkivate) investorite kanda. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/6⁽¹⁰⁾ näeb ette, et asjaomased liidu õigusaktid peavad tegema likviidsuse juhtimise vahendid kättesaadavaks igat liiki investeerimisfondidele, sealhulgas rahaturufondidele. Lisaks peab kõikidel rahaturufondidel olema vähemalt üks likviidsuse juhtimise vahend, näiteks lahendusvastased tasud, likviidsustasud või muutuva puhaskäivõttega rahaturufondide puhul kõikumine hinnakujundus, mis võib tekitada tagasivõtmis- (ja märkimis-) kulusid lahkuvatele (või liituvatele) investoritele. Lisaks tuleb liidu õigusaktides sätestamiseks välja töötada kriteeriumid, mis hõlbustaksid likviidsuse juhtimise vahendite laiemat kasutamist. Kui komisjon volitab ESMA neid kriteeriume ja täiendavaid suuniseid välja töötama, peaks ta nõudma piirmäärade välja jätmist.
- (11) Soovituse D eesmärk on järelevalve ja stressitestimise tõhustamine. See annab riiklikele ja liidu asutustele paremat teavet süsteemsete haavatavuste tuvastamiseks rahaturufondide sektoris tervikuna. Esiteks tuleb parandada regulaarset aruandlust, suurendades selle sagedust ning andes rohkem teavet rahaturufondide investorite baasi kohta. Teiseks peab riiklikel pädevatel asutustel olema võimalik jagada regulaarse aruandluse ja kriisipõhise aruandluse raames kogutud andmeid finantsstabiilsuse tagamise volitusega liidu asutustega. Käesoleva soovitusena kohaselt parandaks andmete jagamine keskpankade ja riiklike pädevate asutuste vahel ka asutuste riskihindamise võimet. Lõpetuseks peaksid kogu liitu hõlmavad stressitestid täiendada olemasolevaid üksikute rahaturufondide läbiviidavaid sisemisi stressiteste. Stsenaariumide järjepideva kohaldamise tagamiseks ja tulemuste valideerimiseks peaks ESMA koostöös riiklike pädevate asutustega neid teste koordineerima. Testide tulemuste põhjal peaks ESMA avaldama oma hinnangu finantsstabiilsusega seotud riskide kohta.
- (12) Rahaturufondide sektorist tulenevate haavatavuste põhjalikuks käsitlemiseks tuleks käesolevas soovitusena sätestatud meetmeid rakendada pakettina.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/6, 7. detsember 2017, investeerimisfondide likviidsusriski ja finantsvõimenduse riski kohta (ELT C 151, 30.4.2018, lk 1).

- (13) ESRNi hinnangul tuleks rahaturufondide määrus viis aastat pärast uute sätete jõustumist täiendavalt läbi vaadata, et hinnata, kas rahaturufondide vastupanuvõime on seadusandlike reformide ja nakkuskanalite vähendamise tulemusel paranenud. Läbivaatamine peaks hõlmama likviidsusnõuete kalibreerimist ja täiendavate makrotasandi usaldatavusjärelevalve vahendite vajaduse hindamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. JAGU

SOOVITUSED

Soovitus A – Piirmäärade mõju vähendamine

Komisjonil soovitatakse teha järgmised ettepanekud:

1. sätestada asjakohastes liidu õigusaktides nõue, mille kohaselt kõikide vähevolatilise puhaskäivitusega rahaturufondide varade puhaskäivitus oleks kõikuv;
2. tunnistada kehtetuks määruse (EL) 2017/1131 artikli 34 lõike 1 punktides a ja b sätestatud regulatiivsed piirmäärad.

Soovitus B — Likviidsuse ümberkujundamise vähendamine

Komisjonil soovitatakse teha ettepanek, et asjaomased liidu õigusaktid:

1. hõlmaksid uusi likviidsusnõudeid muutuva puhaskäivitusega rahaturufondidele ja vähevolatilise puhaskäivitusega rahaturufondidele, mis koosnevad päevase tähtajaga varadest, nädalase tähtajaga varadest ja valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varadest;
2. lubaksid üksikutel rahaturufondide valitsejatel võtta meetmeid, mille tulemusel nad hoiaksid nõutavast vähem nädalase tähtajaga varasid ja vähem valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varasid, kui:
 - a) toimuvad kogu turgu hõlmavad sündmused, mis mõjutavad negatiivselt rahaturufondide või nende osakuomanike varasid; ja
 - b) rahaturufondi valitsejad teavitavad sellest viivitamata oma riiklikke pädevaid asutusi.
3. lubaksid riiklikel pädevatel asutustel määrata kindlaks tähtaja, mille jooksul nende järelevalve alla kuuluvatel rahaturufondidel võib olla nõutavast vähem nädalase tähtajaga varasid ja valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varasid, nagu on ette nähtud soovitus B punktis 2, kui kogu turgu hõlmavad sündmused mõjutavad negatiivselt mitut rahaturufondi;
4. teeksid Euroopa Väärtpaperiturujärelevalve (ESMA) ülesandeks koordineerida riiklike pädevate asutuste võetavaid meetmeid, kui nad tegutsevad vastavalt soovitus B punktile 3, et tagada meetme ühtne kohaldamine kogu liidus.

Soovitus C — tagasivõtmis- ja märkimiskulude jätmise tagasivõtvate ja märkivate investorite kanda

Komisjonil soovitatakse teha ettepanek, et asjaomased liidu õigusaktid:

1. näeksid ette, et rahaturufondide asutamisdokumentidesse ja mis tahes lepingueelsesesse teabesse lisatakse vähemalt üks järgmistest likviidsuse juhtimise vahenditest:
 - a) lahjendusvastased tasud;
 - b) likviidsustasud;
 - c) muutuva puhaskäivitusega rahaturufondide kõikuv hinnakujundus;
2. annaksid ESMA-le volituse töötada välja asjakohastes liidu õigusaktides sätestatavad kriteeriumid, et hõlbustada rahaturufondide valitsejate poolt likviidsuse juhtimise vahendite kasutamist kõikidel turutingimustel, ning suunised nende kriteeriumide kohta.

Soovitus D — järelevalve ja stressitestimise tõhustamine

Komisjonil soovitatakse teha ettepanek, et asjaomased liidu õigusaktid:

1. sisaldaksid sätteid, mille eesmärk on parandada rahaturufondide regulaarse aruandluse raames kogutud andmete õigeaegset jagamist vastavate riiklike pädevate asutustega;
2. annaksid ESMA-le volituse koordineerida ning vajaduse korral ühtlustada riiklike pädevate asutuste poolt rahaturufondidele esitatavaid ühekordseid andmetaotlusi kogu turgu hõlmavatest sündmustest tingitud stressiolukorras;
3. sisaldaksid sätteid, millega tagatakse, et riiklikud pädevad asutused jagavad soovitus D punktides 1 ja 2 osutatud andmeid finantsstabiilsuse tagamise volitusega liidu asutustega;
4. teeksid ESMA-le ülesandeks algatada ja koostöös riiklike pädevate asutustega koordineerida kogu liitu hõlmavaid rahaturufondide stressiteste; töötada koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga (ESRN) rahaturufondide jaoks välja kogu liitu hõlmava stressitestimise stsenaariumid ja parameetrid; avaldada hinnang selliste stsenaariumide mõju kohta rahaturufondide sektorile, sealhulgas võimaliku ülekandumise kohta teistele turuosalistele, ning asjakohastel juhtudel koordineerida järelevalvemeetmeid.

2. JAGU

RAKENDAMINE

1. Mõisted

1. Käesolevas soovitus kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- a) „rahaturufond“ (*money market fund*, MMF) – liidus asutatud, valitsetav või turustatav ühiseks investeerimiseks loodud Euroopa Liidu ettevõtja, kelle suhtes kohaldatakse õigusakte ja järelevalvet ning kelle peamine eesmärk on säilitada fondi põhisumma, teenides tulu rahaturu intressimääralt, investeerides rahaturuinstrumentidesse või krediitiasutuste hoiustesse;
- b) „rahaturufondide määrus“ (MMFR) – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1131, 14. juuni 2017, rahaturufondide kohta;
- c) „likviidsuse juhtimise vahendid“ (*liquidity management tools*, LMTs) – vahendid, mis aitavad rahaturufondidel ning nende valitsejatel asjakohaselt ja tulemuslikult hallata tagasivõtmistaotlusi, eelkõige halvenenud turutingimuste korral;
- d) „vähevolatiilse puhasväärtusega rahaturufond“ (*low-volatility net asset value MMF*, LVNAV MMF) – vähevolatiilse puhasväärtusega rahaturufond määruse (EL) 2017/1131 artikli 2 punktis 12 määratletud tähenduses;
- e) „muutuva puhasväärtusega rahaturufond“ (*variable net asset value MMF*, VNAV MMF) – muutuva puhasväärtusega rahaturufond määruse (EL) 2017/1131 artikli 2 punktis 13 määratletud tähenduses;
- f) „valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varad“ (*public debt assets*) – rahaturufondide määruse artikli 17 lõikes 7 loetletud rahaturuinstrumentid, mille lunastamise tähtpäev või järelejäänud tähtaeg on kooskõlas rahaturufondide määruse artikli 10 lõike 1 punktiga b lühiajaliste rahaturufondide puhul ja rahaturufondide määruse artikli 10 lõikega 2 standardsete rahaturufondide puhul, ning mis on kooskõlas konkreetse rahaturufondi peamise investeerimisvaluutaga;
- g) „valitsemissektori võlakohustustesse investeerimiseks mõeldud püsiva puhasväärtusega rahaturufond“ (*public debt constant net asset value MMF*, PDCNAV MMF) – valitsemissektori võlakohustustesse investeerimiseks mõeldud püsiva puhasväärtusega rahaturufond määruse (EL) 2017/1131 artikli 2 punktis 11 määratletud tähenduses;
- h) „keskpank“ (*central bank*) – keskpank Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 46 määratletud tähenduses;
- i) „uued likviidsusnõuded“ (*new liquidity requirements*) – soovitus B punkti 1 vastavuskriteeriumide all loetletud nõuded;
- j) „pädev asutus“ (*competent authority*) – rahaturufondi pädev asutus rahaturufondide määruse artikli 2 punktis 17 määratletud tähenduses;
- k) „tagasivõtmise piirangud“ (*redemption gates*) – likviidsuse juhtimise vahend, mis takistab fondi investoril teatavat osa oma kapitalist teatava ajavahemiku jooksul välja võtmast;
- l) „tagasivõtmise peatamine“ (*suspension of redemptions*) – likviidsuse juhtimise vahend, mis takistab fondi investoril kogu oma kapitali teatava ajavahemiku jooksul välja võtmast;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediitiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

- m) „likviidsustasud“ (*liquidity fees*) – fondile makstavad tasud, mida kohaldatakse üksikutele tehinguid tegevatele investoritele, et kaitsta ülejäänud investoreid rahaturufondi vara ostu või müügiga seotud kulude kandmise eest suure sissevoolu või väljavoolu tõttu. Asjaomast tasu ei tuletata konkreetse tehingu kulude alusel, vaid tegemist on eelnevalt paika pandud kindlasummalise (või astmelise) tasuga. Likviidsustasu ei hõlma fondi osakute väärtuse (nt puhasväärtus) korrigeerimist;
- n) „kõikuv hinnakujundus“ (*swing pricing*) – likviidsuse juhtimise vahend, millega kohaldatakse fondi puhasväärtuse suhtes lahjendusvastast korrigeerimist, et kanda fondi sissetulevatest või fondist väljuvatest netovoogudest tulenevad likviidsuskulud edasi osakuid tagasi võtvatele või ostvatele investoritele;
- o) „lahjendusvastased tasud“ (*anti-dilution levies*) – fondile makstavad tasud, mida kohaldatakse üksikutele tehinguid tegevatele investoritele, et kaitsta ülejäänud investoreid rahaturufondi vara ostu või müügiga seotud kulude kandmise eest suure sissevoolu või väljavoolu tõttu. Lahjendusvastane tasu ei hõlma fondi osakute väärtuse (nt puhasväärtus) korrigeerimist;
- p) „finantsstabiilsuse tagamise volitusega liidu asutused“ (*Union bodies with a financial stability mandate*) –
- i. Euroopa Pangandusjärelevalve;
 - ii. Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve;
 - iii. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve;
 - iv. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu;
 - v. Euroopa Keskpank;
 - vi. ühtne järelevalvemehhanism;
 - vii. Ühtne Kriisilahendusnõukogu;
- q) „päevase tähtajaga varad“ (*daily maturing assets*) – rahaturufondide määruse artikli 10 lõigetes 1 ja 2 osutatud era- või avaliku sektori asutuste emiteeritud ühepäevase tähtajaga kõlblikud rahaturuinstrumentid, pöördreotehingud, mille võib lõpetada ühetööpäevase etteteatamisega, või raha, mille võib välja võtta ühetööpäevase etteteatamisega, nagu on sätestatud rahaturufondide määruse artikli 24 lõike 1 punktis c;
- r) „nädalase tähtajaga varad“ (*weekly maturing assets*) – rahaturufondide määruse artikli 10 lõigetes 1 ja 2 osutatud era- või avaliku sektori asutuste emiteeritud ühenädalase tähtajaga kõlblikud rahaturuinstrumentid, pöördreotehingud, mille võib lõpetada viietööpäevase etteteatamisega, või raha, mille võib välja võtta viietööpäevase etteteatamisega, nagu on sätestatud rahaturufondide määruse artikli 24 lõike 1 punktis e.

2. Rakendamise kriteeriumid

1. Käesoleva soovitus rakendamisel kohaldatakse järgmisi kriteeriume:

- a) kohast tähelepanu tuleb pöörata proportsionaalsuse põhimõttele, võttes arvesse käesoleva soovitus eesmärki ja sisu;
- b) käesolev soovitus hõlmab kõik fonde, mis on määratletud rahaturufondina;
- c) vältida tuleb õigussüsteemide erinevuste ärakasutamist;
- d) konkreetset kriteeriumid käesoleva soovitus rakendamiseks on sätestatud lisas.

2. Adressaat peab ESRNile ja nõukogule esitama aruande käesolevast soovitusest tulenevate meetmete võtmise kohta või esitama piisavad põhjendused nende võtmata jätmise kohta. Aruanne peab käsitlema vähemalt järgmist:

- a) teave võetud meetmete sisu ja tähtaegade kohta;
- b) üksikasjalik põhjendus tegevusetuse või käesolevast soovitusest kõrvalekaldumise kohta, sh mistahes viivituse kohta.

3. Edasine ajakava

Määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 17 lõike 1 kohaselt peab adressaat teavitama Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja ESRNi meetmetest, mis on võetud käesoleva soovitus rakendamiseks, või põhjendama meetmete võtmata jätmist. Adressaadi teadet oodatakse 31. detsembriks 2023.

4. Jälgimine ja hindamine

1. ESRNi sekretariaat:

- a) abistab adressaati, tagab aruandluse kooskõlastamise ja asjakohaste vormide koostamise ning täpsustab vajadusel meetmete võtmise korda ja tähtaegu;
- b) kontrollib järelmeetmete järgimist adressaadi poolt, abistab teda vajaduse korral ning esitab haldusnõukogule järelmeetmete aruande.

2. Haldusnõukogu hindab adressaadi meetmeid ja põhjendusi ning võib asjakohastel juhtudel otsustada, et käesolevat soovitus ei ole järgitud ning et adressaadi põhjendused tegevusetuse kohta ei ole piisavad.

Frankfurt Maini ääres, 2. detsember 2021

ESRNi haldusnõukogu nimel
ESRNi sekretariaadi juhataja
Francesco MAZZAFERRO

LISA

SOOVITUSE SUHTES KOHALDATAVAD VASTVUSKRITEERIUMID**Soovitus A – Piirmäärade mõju vähendamine**

Soovituse A punkti 2 osas kohaldatakse järgmist vastavuskriteeriumi.

Kehtetuks tuleb tunnistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1131 ⁽¹⁾ artikli 34 lõike 1 punktis a toodud viide nädalase tähtajaga varade osakaalu langemisele alla 30 % rahaturufondi koguvarast ja ühel tööpäeval koguvarast üle 10 % tagasivõtmisele, ning artikli 34 lõike 1 punktis b toodud viide nädalase tähtajaga varade osakaalu langemisele alla 10 % koguvarast.

Soovitus B — Likviidsuse ümberkujundamise vähendamine

Soovituse B punkti 1 osas kohaldatakse järgmisi vastavuskriteeriume.

Uued likviidsusnõuded muutuva puhasväärtusega rahaturufondidele ja vähevolatiilse puhasväärtusega rahaturufondidele peaksid tagama, et:

- erasektori võlakohustustesse investeerimiseks mõeldud rahaturufondide portfelli likviidsuse sügavus suureneb;
- investoritele antakse täiendavat kindlustunnet ning massilise investeeeringutest väljumise oht väheneb;
- rahaturufondidel on piisavalt likviidsust, et täita turustressi ajal suurenenud tagasivõtmistaotlusi, ilma et see avaldaks negatiivset mõju finantssüsteemi muudele osadele; ja
- rahaturufondid hoiavad osa oma likviidsustest varadest valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varades, mille emitendiks on väga erinevad asutused, võimaluse korral selle fondi peamises investeeimisvaluutas, et aidata kaasa erasektori võlakohustustesse investeerimiseks mõeldud rahaturufondide puhasväärtuse suuremale hajutatusele ja stabiilsusele.

Eelkõige vähevolatiilse puhasväärtusega rahaturufondide puhul tuleks kehtetuks tunnistada rahaturufondide määruse artikli 24 lõike 1 punkt g, et viia nädalase tähtajaga varade, päevase tähtajaga varade ja valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varade kõlblikkus kooskõlla muutuva puhasväärtusega varade kõlblikkusega.

Lühiajalise muutuva puhasväärtusega rahaturufondide uued likviidsusnõuded peaksid ulatuma vähemalt 20 %-ni nende varadest ning jagunema järgmiselt:

- vähemalt 15 % nädalase tähtajaga varasid, sealhulgas vähemalt 10 % päevase tähtajaga varasid;
- vähemalt 5 % täiendavaid valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varasid.

Standardsete muutuva puhasväärtusega rahaturufondide uued likviidsusnõuded peaksid ulatuma vähemalt 25 %-ni ning jagunema järgmiselt:

- vähemalt 15 % nädalase tähtajaga varasid, sealhulgas vähemalt 10 % päevase tähtajaga varasid;
- vähemalt 10 % täiendavaid valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varasid.

Vähevolatiilse puhasväärtusega rahaturufondide uued likviidsusnõuded peaksid vastama vähemalt 45 %-ni ning jagunema järgmiselt

- vähemalt 30 % nädalase tähtajaga varasid, sealhulgas vähemalt 15 % päevase tähtajaga varasid;
- vähemalt 15 % täiendavaid valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varasid.

Kui valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varad ei ole fondi väeringus piisavalt kättesaadavad, peaks rahaturufondidel – tingimusel et nad teavitavad sellest viivitamata oma riiklikke pädevaid asutusi – olema lubatud täita oma valitsemissektori võlakohustuste likviidsusnõudeid järgmiselt:

- hoiused krediidasutustes, mida saab igal ajal välja võtta maksimaalselt ühetööpäevase etteteatamisega, ilma et see piiraks rahaturufondide määruse artikli 17 lõike 1 punktis b sätestatud hajutamismõnede kohaldamist; ja

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1131, 14. juuni 2017, rahaturufondide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 8).

- pöördrepotehingud, mis on tagatud valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varadega ja mille võib igal ajal lõpetada maksimaalselt ühetööpäevase etteteatamisega.

Soovituse B punkti 3 osas kohaldatakse järgmisi vastavuskriteeriume.

Komisjoni kavandatavad muudatused asjakohastes liidu õigusaktides peaksid tagama, et riiklike pädevate asutuste otsuseid saab kohaldada rahaturufondide alamkateooriate suhtes, sõltuvalt nende liigist ja vääringust, või kõikide nende järelevalve alla kuuluvate rahaturufondide suhtes.

Soovituse B punkti 4 osas kohaldatakse järgmisi vastavuskriteeriume.

Komisjoni kavandatavate muudatustega asjakohastes liidu õigusaktides tuleks ette näha, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) koordineerib riiklike pädevate asutuste otsuseid, nagu on osutatud soovituse B punktis 3 seoses järgmisega:

- mitmes liikmesriigis tegutsevad rahaturufondide alamkateooriad, sõltuvalt nende liigist ja vääringust; ja
- tähtaeg, mille jooksul rahaturufondid, mis saavad kasu või võivad kasu saada soovituse B punktis 3 osutatud otsustest, peaksid oma olukorda parandama.

Soovitus C — Tagasivõtmiskulude jätmine tagasivõtvate investorite kanda

Soovituse C punkti 2 osas kohaldatakse järgmisi vastavuskriteeriume.

Komisjon peaks tagama, et asjakohaste liidu õigusaktidega antakse ESMA-le volitus töötada välja konkreetset kriteeriumid ja suunised, millega määratakse kindlaks asjaolud, mille korral tuleks kasutusele võtta likviidsuse juhtimise vahendid, sealhulgas, kuid mitte ainult vahendid, millele on osutatud soovituse C punktis 1, tagasivõtmise piirangud ja peatamine. Vahendi valiku, vahendi aktiveerimise ja kasutuselevõtmise kalibreerimise üle peaks otsustama konkreetse rahaturufondi valitseja, võttes arvesse väljatöötavaid kriteeriume. Kvantitatiivsete parameetrite kaalumisel ei tohiks kehtestada piirmääru.

Soovitus D — järelevalve ja stressitestimise tõhustamine

Soovituse D punkti 1 osas kohaldatakse järgmist vastavuskriteeriumi.

Komisjoni kavandatavad muudatused asjakohastes liidu õigusaktides peaksid suurendama rahaturufondide valitsejate poolt vastavale pädevale asutusele rahaturufondide määruse artiklis 37 osutatud aruandluse esitamise sagedust igakuiseks, vähemalt järelevalve eesmärgil kasutatavate peamiste näitajate ja parameetrite puhul. Rahaturufondid, mille valitsetavate varade kogumaht ei ületa 100 miljonit eurot, peaksid esitama aruande vähemalt kord kvartalis.

Lisaks peaksid esitatavad andmed sisaldama teavet puhasväärtuse protsendi kohta, nii investorite liigi kui elukoha järgi. Investorite sektoripõhine jaotus peaks hõlmama vähemalt järgmisi sektoreid:

- mittefinantsettevõtted, sh nende majandustegevuse täpsustamine, näiteks vastavalt Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile (NACE);
- krediidiasutused;
- kindlustusandjad;
- pensionifondid;
- valitsemissektor;
- rahaturufondid;
- investeerimisfondid, mis ei ole rahaturufondid;
- muud finantseerimisasutused;
- kodumajapidamised;
- muud.

Soovituse D punkti 2 osas kohaldatakse järgmisi vastavuskriteeriume.

ESMA-l peaks olema õigus töötada välja vormid riiklike pädevate asutuste ad hoc andmetaoluste jaoks, nagu on sätestatud rahaturufondide määruse artiklis 39. Asjaomased vormid peaksid sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- aktsia/osaku puhasväärtus ja püsiva puhasväärtusega rahaturufondide puhul muutuv puhasväärtus aktsia kohta;
- koguvarad;

- rahaturufondide määruse artikli 2 punktis 19 määratletud kaalutud keskmine tähtaeg;
- rahaturufondide määruse artikli 2 punktis 20 määratletud kaalutud keskmine kestus;
- sisse- ja väljavoolud;
- valitsemissektori võlakohustustesse investeeritud varad;
- nädalase tähtajaga varad;
- päevase tähtajaga varad;
- sularahasaldod.

Soovituse D punkti 4 osas kohaldatakse järgmist vastavuskriteeriumi.

Komisjoni kavandatavad muudatused asjakohastes liidu õigusaktides ei tohiks piirata rahaturufondide määruse artikli 28 sätete kohaldamist, millega reguleeritakse konkreetsete rahaturufondide läbiviidavaid stressiteste.

Rahaturufondide asjakohane kogu liitu hõlmav stressitestimine peaks põhinema kõikide jaoks tõsisel, kuid usutaval stsenaariumil ning pakkuma võimalust viia läbi vastupidiseid stressiteste, et määrata kindlaks punkt (tagasiostud, krediidišokid, likviidsus või intressimäärarisk), millest edasi ei suudaks rahaturufondid enam nõuetekohaselt toimida.
